

Tango assassino

De Bezige Bij
Antwerpen

*Tango
assassino*

**PATRICK
CONRAD**

Thriller

*Voor mijn moeder,
sinds een halve eeuw mijn eerste lezeres*

La vérité, c'est une agonie qui n'en finit pas. La vérité de
ce monde, c'est la mort.

Louis-Ferdinand Céline, *Semmelweis*

Ils sont dans l'infamie comme un poisson dans l'eau.

Jean Genet, *Pompes funèbres*

Proloog

Het voordeel aan die zondagse tango's, vooral wanneer hij ze in een exotische roes met Carmen deelde, was dat Daens zijn verleden, zijn angsten, zijn eenzaamheid en zijn wroeging voor de duur van een dans vergat. Het was alsof zijn voeten de aarde niet meer raakten en hij in Carmens armen door een ruimte zonder randen zweefde en de wereld en haar woede om hem heen vervaagden. Alsof, wanneer hij de streling van haar vingertoppen in zijn hals voelde en de klaagzang van de bandoneon het tumult van de stad overstemde, de tijd even stilstond, de nacht eeuwig duurde, de zorgen zich als stuifmeel in de avondbries verspreidden, de zee zich terugtrok, de oceanen vervlogen en Buenos Aires plots in Antwerpen lag.

Net voor de dag zich in landerige nevelslierten hulde om vroeger dan de voorgaande dag te sterven, rekten de schaduwen van de bronzen oorlogshelden zich als roerloze, lange, donkere vegen uit over de vergeelde grasvelden van het Stadspark. Vermoeid na een te warme, te droge zomer maakten de eeuwenoude beuken, de olmen en de frêle berken zich klaar voor de winter. De bomen waren weer van hout, en het grind van de wandelpaden was bedekt met een tapijt van kleverige rottende bladeren waarop, in het vale licht van de ondergaande zon, eikels en kastanjes lagen te glimmen. De aarde rook naar goudgeel verval en onder de varens en de lusteloze heesters schoten de paddenstoelen door het mos. De zwanen en de eenden gleden, alsof ze afscheid namen, een laatste maal geluidloos over de brakke waterspiegel van de vijver. Tussen de dode takken weefden de spinnen de draden van oktober. Alleen het zachte huilen van de noordenwind in de krakende kruinen was hoorbaar. De fonteinën waren leeg. De speeltuin lag er verlaten bij. De merels zwegen. De wereld verstilde. De tijd vertraagde. Het landschap legde zich gewillig neer bij de wet der seizoenen en kleurde zich als een flamboyant theater goud, rood en zwart. In één woord: het was herfst.

Om precies te zijn de herfst van 1990.

Zoals elke zondag had Daniël 'Dan' Daens de middag in de dansclub Paso Doble aan het Mechelseplein doorgebracht. Als hommage aan de daags tevoren in Barcelona overleden Xavier Cugat was op deze achtentwintigste oktober de eer aan de rumba. Algemeen beschouwd beheerste Daens vrij goed de techniek van de meeste latinodansen en

vergeleken bij de tango was de rumba kinderspel. Drie uur lang had hij zich met zijn vaste partner Carmen Mortelmans op de muziek van Cugat y sus Gigolos uitgeleefd. Carmen, die vijftig jaar geleden in Cuba geboren was en de tropische ritmes in het bloed had, had iets voor op zijn andere partners: zij zweeg wanneer zij danste. Daarna had hij tijdens het happy hour twee manhattans in de bar gedronken terwijl hij luisterde naar een discussie over de rampzalige gevolgen van de staking in het onderwijs. Op weg naar huis had hij bij de Turk op de hoek van de Sint-Jorispoort twee diepvriesburgers en een fles Jack Daniel's, de bourbon die zijn naam droeg, gekocht.

Sinds hij zich tien jaar geleden in de dansclub had laten inschrijven, volgde hij altijd dezelfde route naar huis. Met de stem van Carmen Miranda in zijn hoofd liep hij voorovergebogen door de tochtige Bourlastraat, stak bij de Nationale Bank de Frankrijklei over, liep daarna zonder de herfst een blik te gunnen dwars door het verlaten Stadspark naar de Quinten Matsyslei en sloeg dan de Lange Kievitstraat in, waar hij met zijn kat Marlowe een flat op de tweede verdieping van nummer 17 deelde.

Omdat het zondag was, trakteerde hij Marlowe op een blikje tonijn en liet toen, 'Alla en el rancho grande' fluitend, een bad vollopen. Een halfuur later lag hij in zijn wollen kamerjas tussen vier muren met streepjesbehang met zijn hamburger en een bourbon on the rocks op de sofa, klaar voor het tv-journaal van acht uur. Moeizaam kauwend vernam hij dat er rond Denderwindeke bufferzones tegen de verspreiding van de varkenspest werden ingesteld, dat de Vlaamse Raad het voorstel om 'De Leeuw van Vlaanderen' met één strofe uit te breiden had goedgekeurd en dat in het stadhuis van Brugge het vijftigjarig bestaan van

Jeugd en Muziek met de nodige luister werd gevierd. Verder bleek er in de wereld niets noemenswaardig gebeurd te zijn. Terwijl zijn ogen trillend dichtvielen, hoorde hij nog vaag dat de Rode Duivels ergens in Schotland met 4-0 verloren hadden.

Om drie uur schoot hij rillend wakker en keek verdwaasd naar de grijze sneeuw op het tv-scherf en de vertrouwde barst in het plafond. Als een slaapwandelaar strompelde hij door de smalle gang naar de badkamer, als een oud wijf ging hij met gesloten ogen op het toilet zitten plassen, en als een blinde vond hij zijn weg naar de slaapkamer, waar hij zich op de bedsprei liet vallen om verder naar de overkant van de nacht te slapen. Straks, om negen uur, had hij op kantoor zijn eerste afspraak van de week. Zoals gewoonlijk niet veel zaaks: mevrouw Lievens, een lerares Engels die haar man er – terecht – van verdacht regelmatig met de kelner van een Chinees restaurant in de sauna van Kontich af te spreken en die het fotografisch bewijsmateriaal dat Daens vergaard had voor de echtscheiding kwam ophalen. Weinig opwindend. Maar zo zat nu eenmaal zijn banale en gemillimeterde leven in elkaar: van drie tot zes dansen op zondag en door de week naar het geklaag van de eventuele klanten en hun bleke, alledaagse drama's zitten luisteren of nu en dan voor hen wat speurwerk verrichten, wat hem net genoeg opbracht om waardig in zijn eenzame bestaan rond te komen. De zaken die op ongezonde nieuwsgierigheid of laster berustten, sloeg hij systematisch af. Hij aanvaardde alleen opdrachten wanneer hij het gevoel had dat zijn bezoekers als slachtoffers kwamen aanbellen en hem niet inhuurden om onverantwoord iemands intimiteit binnen te dringen.

De volgende ochtend zat hij om halfzeven aan zijn keukentafel tegenover een spinnende Marlowe en roerde machinaal in een kopje koffie terwijl hij door het raam naar de grauwe gevels keek die aan de overkant van de straat in het vale licht opdoken. Uit de draagbare radio klonk krakend de breekbare meisjesstem van Sinéad O'Connor. Dan glimlachte: toen hij een kwartier geleden uit een doffe slaap ontwaakte, droomde hij dat hij in een ouderwetse tram met houten banken zat, tegenover een kaalgeschoren vrouw die op de Ierse zangeres leek en hem smekend met haar nachtblauwe, dode ogen aankeek. Over haar wangen rolden twee vette tranen. De week begon met een vreemd toeval.

Daens kantoor was in de Cuperusstraat gevestigd. Een desolate straat met hobbelige kasseistenen aan de rand van de stad, aan de rand van de wereld bijna, met aan de ene kant, achter een rij platanen, op een zes meter hoge berm, de sporen van de spoorweg die naar het Centraal Station leidde, en aan de andere kant een rij verwaarloosde art-decohuizen met gele bakstenen gevels. Wanneer zoals in deze melancholische tijd van het jaar de bomen hun bladeren verloren, kon hij vanuit het ronde raam op de eerste verdieping door hun kale takken heen de trage, vuile treinen vol vage schimmen als op een scherm zien voorbyschuiven.

Elke maandagmorgen begon met hetzelfde ritueel: de vergeelde gordijnen opentrekken, de rommel op zijn bureau schikken, de asbakken leegmaken, de facturen van de vorige week voor de boekhouder sorteren, de sanseveria op de vensterbank begieten, en de keuken opruimen terwijl hij koffiezet. Het kantoor bestond uit een suite van drie kamers met planken vloeren en hoge plafonds: de grootste, aan de straatkant, om de klanten te ontvangen, een bergruimte voor het archief en een donkere kamer in het midden en aan de achterkant een kleine keuken die op een verwilderde tuin uitgaf en een toilet. Meer had hij niet nodig.

Beneden, naast de voordeur, had hij een koperen plaat aan de gevel bevestigd: 'Daens & Partners – privédetectives'. Maar van partners was er in werkelijkheid geen sprake. Het kwam gewoon serieuzer over, vond hij. Daens had zelfs geen secretaresse en deed al het werk zelf. Hij was altijd een eenzaat geweest, die iedereen wantrouwde en liever alleen werkte.

Hij was twee jaar geleden in het leegstaande pand ingetrokken. Daarvoor had hij een agentschap op de Vrijdagmarkt, maar dat vond hij te druk en ook te opvallend. De Cuperusstraat was afgelegener en discreter, wat de klanten die op hem beroep deden zelf ook verkozen.

Om negen uur ging de bel. Daens nodigde mevrouw Lievens via de parlofoon uit om de trap naar de eerste verdieping te nemen. 'Maar u kent de weg', voegde hij eraan toe en hij legde de map met haar dossier voor zich op zijn bureau.

Mevrouw Lievens was een vrouw van een jaar of vijftig die duidelijk veel geld uitgaf om er tien jaar jonger uit te zien: slank dieetfiguur, blondgeverfd, onbeweeglijk haar, een te wit porseleinen gebit, smetteloos geschminkt en met recente, gekrulde, wulpse lippen die aan haar rimpelloos, gespannen masker genaaid leken en niet bij haar onopvallende persoonlijkheid pasten. Een vrouw die vruchteloos alles geprobeerd had om haar huwelijk en de schijn te redden.

Daens nodigde haar uit om tegenover hem plaats te nemen en bood haar een koffie aan.

'Nee, bedankt, het is slecht voor de tanden en het maakt me alleen nog nerveuzer dan ik al ben.'

'Om het kort te maken,' zei hij, 'uw vermoedens waren gegrond. Ik verdenk uw echtgenoot er inderdaad van een amoureuze verhouding te hebben met de oosterse kelner van de Red Dragon. Dit is zijn dossier.'

'Bent u zeker?'

'De foto's die ik in de sauna van Kontich maakte, liegen er niet om.'

Mevrouw Lievens keek zonder enige zichtbare emotie naar de onderbelichte zwart-witafdrukken. Het was duidelijk dat zij zonder bril weinig of niets zag.

‘Dat de smeerlap mij bedroog, ondanks het feit dat ik er volgens mijn mannelijke collega’s nog mag zijn, dat had ik voelen aankomen. Vrouwen voelen dat. Maar dat hij het met een man zou doen, nee. Vooral niet met die magere garnaal met spleetogen!’

‘Het spijt me zeer.’

‘Stel je voor! De vader van mijn twee dochters! En in Kontich nog wel!’

‘Een late roeping, waarschijnlijk. Het gebeurt vaker.’

‘Het is gewoon onbegrijpelijk.’

‘Mevrouw Lievens, ik word betaald om de feiten te achterhalen, niet om ze te begrijpen. U hebt er zelf om gevraagd. De kosten bedragen 4240 frank. Benzine, eten en drank inbegrepen.’

Alleen al om zichzelf te beschermen probeerde Daens zo weinig mogelijk emotioneel bij de problemen van zijn klanten betrokken te raken. Afstandelijkheid en koel professionalisme waren de enige manier om niet door hun ellende besmet te worden.

Nadat mevrouw Lievens een cheque getekend had, begeleidde hij haar met de klassieke formule ‘veel sterkte’ naar de deur. De lege woorden waarmee hij meestal van zijn klanten afscheid nam.

Mevrouw Lievens was de enige afspraak op zijn agenda. Voor de rest van de dag zou hij wachten tot de telefoon of de deurbel rinkelden. Tijd zat om eerst zijn dagboek bij te houden en daarna de kranten door te nemen, terwijl hij naar zijn verzameling versleten tangocassettes van Mercedes Simone, Nelly Omar, Julio Sosa, Carlos Gardel, Alberto Castillo of Angel Vargas, *el ruiseñor de las calles porteñas*, luisterde. In het verleden was hij op die manier al op faits divers gestuit die hem indirect werk hadden opgeleverd.

Op pagina 3 van *Het Belang van Limburg* trok de titel ‘Uit-gemergelde grijsaard in verlaten mijncomplex gevonden’ zijn aandacht. Hij knipte het korte artikel uit, zette de muziek af en las het hardop. Want Daens, die meer met zichzelf dan met anderen sprak, las altijd alles hardop.

‘Zaterdagmiddag deed de bekende fotograaf Serge Luytens, die in de ruïnes van het Hasard-mijnencomplex in Cheratte een modereportage voor *Avenue* schoot, een macabere ontdekking. In het barokke decor van de verlaten stortbaden botste hij op een graatmagere, naakte oude man die met handboeien aan de verroeste buizen vastzat en in zijn eigen uitwerpselen op de betegelde vloer lag te verteren. Het was moeilijk uit maken of de bejaarde sukkelaar nog leefde of niet. Gezien het gevaarlijke terrein deden zowel de brandweer als het parket van Luik er meer dan een uur over om de plek te bereiken. Volgens de eerste vaststellingen van de wetsdokter bleek de uitgehongerde man onlangs overleden te zijn na een doodsstrijd die maanden moest geduurd hebben. Zijn identiteit werd nog niet bekendgemaakt. Hoe en waarom hij in dit afgelegen, voor het publiek verboden industrieel monument belandde, is tot zover evenzeer een raadsel. Luytens zelf kreeg een zware boete omdat hij geen officiële toestemming had aangevraagd om in de ruïnes van Cheratte foto’s te maken.’

Daens schoof het krantenknipsel in een doorzichtige plastic map, schonk zichzelf een glas Jack Daniel’s in en stak een Marlboro aan. Hij had Philip Marlowe het vaker op tv zien doen wanneer hij zich vragen stelde. Het was een cliché, maar het hielp.

3

Daens vond de informatie die hij zocht in zijn dagboek terug op donderdag 28 juni, de dag waarop, zo stond in de marge genoteerd, 'de weerzinwekkende zwaarlijvige tuin-kabouter, oplichter en miljardair Jean-Pierre van Rossem in Antwerpen werd aangehouden'.

Het was een van de eerste zwoele dagen van het jaar geweest. De typische geur van de ballast tussen de bielzen aan de overkant van de Cuperusstraat waaide met het stuifmeel van de platanen door het open raam het kantoor binnen, en het ritmische bonken van de treinwielen op de sporen, ijzer op ijzer, vermengde zich met de tangomuziek.

Daens stond op het punt om in de Bimbo Snack om de hoek spaghetti te gaan eten, toen de bel ging. Hij boog zich door het raam, zag beneden een man op het voetpad ijsberen en nodigde hem, al stierf hij van de honger, uit om naar boven te komen. Hij was de eerste klant in vijf dagen.

Hij schatte zijn bezoeker een jaar of veertig. Hij droeg een opvallend, mosgroen Oostenrijks jasje zonder kraag en met een dubbele rij vergulde knopen, een gouden Rolex aan de linkerpols en gepoetste korte laarsjes. Zijn haarsnit was verzorgd en met zijn op elkaar geklemde kaken en zijn staalblauwe ogen leek hij op een Ariër zoals ze in Amerikaanse oorlogsfilms gecast worden. Op het eerste gezicht een klant met poen.

'Zo, mijnheer,' zei Daens terwijl hij gewichtig achter zijn bureau plaatsnam, 'mijnheer...?'

'Mijn naam heeft voorlopig geen belang.'

Normaal volstond dit antwoord om aan het gesprek een einde te maken. Maar de Rolex was echt en de kassa was leeg.

‘Zoals u verkiest. Wat kan ik voor u doen?’

‘Mijn vader, die vorige week vierentachtig is geworden, is sinds drie dagen spoorloos verdwenen.’

‘Zonder een afscheidsbrief achter te laten?’

‘Mijn vader was niet van plan om van wie of wat ook afscheid te nemen.’

‘Leed hij aan alzheimer?’

‘Natuurlijk niet. Mijn vader is een eik.’

‘Domme vraag. Hebt u de politie verwittigd?’

‘Ik wil met dat gespuis niets te maken hebben.’

De zelfgenoegzaamheid van zijn bezoeker werkte Daens dermate op de zenuwen dat hij de punt brak van het potlood waarmee hij notities maakte.

‘Waarom?’

‘Omdat ze niet deugen.’

‘En daarom doet u op mij beroep. Logisch.’

‘Ik had ook een ander agentschap kunnen aanspreken.’

‘Natuurlijk. Ik ben dan ook zeer gevleid dat u voor Daens & Partners gekozen hebt.’

‘Het is geen toeval.’

‘Hoezo?’

‘Ik ken uw verleden, Daens. Of hebt u liever dat ik u Steiner noem?’

Steiner. Hij had de naam in geen tien jaar gehoord. Als het al waar was dat Steiner had bestaan, dan nog had niemand hem ooit gezien en wist behalve Daens zelf niemand wie er achter die naam schuilde. De man blufte. Daens bleef van marmer. Chantage had hem nooit doen zwichten.

‘Saaie mensen zoals ik hebben geen verleden.’

‘Iedereen heeft een verleden. Wij zijn wat we geweest zijn.’

‘Dan ben ik niets.’

Daens fixeerte de gouden zegelring die de man aan zijn rechterraingvinger droeg en trachtte de initialen te lezen die in de platte, zwarte steen gegraveerd waren.

‘Maar niet iedereen wenst daarom anoniem te blijven. Neem me niet kwalijk, maar uw voorstel interesseert mij niet.’

Waarop hij met een knorrende maag opstond en naar de deur liep.

‘Daens & Partners werkt niet met klanten die hun identiteit verbergen’, zei hij terwijl hij de deur opende. ‘Het is een vaste regel.’

In de deuropening draaide de man zich een laatste maal om, richtte zijn wijsvinger dreigend op het hart van Daens en zei: ‘Als mijn vader iets overkomt, zal ik u daar persoonlijk voor verantwoordelijk houden. Wij zien elkaar nog terug.’

Ditmaal lukte het Daens om de gekrulde, in elkaar verstrengelde initialen op de ring te ontcijferen: D.C.

Zo verliep, voor zover hij zich herinnerde, het vreemde gesprek dat Daens precies vier maanden daarvoor met zijn onbekende bezoeker had gevoerd. Het was verwarrend, al wees niets erop dat de uitgehongerde grijsaard die in de vervallen stortbaden van de Hasard-mijnen werd gevonden, de zogezegd vermiste vader van D.C. was.

Het was nooit eerder gebeurd dat iemand hem met zijn vorige leven bedreigd had. Hij had de man die hem Steiner had genoemd nooit eerder gezien. Een collega was het niet, want die herkende hij van honderd meter afstand. En inspecteurs van de Antwerpse recherche droegen geen Oostenrijkse jasjes en Rolexen. Daens herinnerde zich hoe hij, verscholen achter de gordijnen, de man vanuit het raam gevolgd had en hoe hij hem de straat had zien oversteken

en had zien instappen in een zwarte Mercedes, die wat verderop geparkeerd stond. Hoe hij ook automatisch de nummerplaat had onthouden: NDD-66. 'Een oude plaat' stond naast het nummer in zijn dagboek genoteerd.

De eerste weken na dit gesprek had Daens elke morgen vruchteloos de kranten uitgeplozen, op zoek naar enig bericht betreffende de vermissing van een vierentachtigjarige man. Maar zowel in de geschreven pers als op radio en televisie werd er met geen woord over de mysterieuze verdwijning gerept. Ook zijn enigmatische bezoeker liet niets meer van zich horen. Op weg naar de dansclub had Daens hem nog meermaals 's zondags op het terras van Den Boer van Tienen aan het Mechelseplein zien zitten. Hij was meestal druk in gesprek met twee kaalgeschoren mannen, van wie er een een dobermann aan een leiband vasthield, en zag Daens niet eens passeren. Daens concludeerde dat D.C. ofwel een ziekelijke leugenaar was, ofwel de verdwijning van zijn vader, om redenen die hem eigen waren, liever niet openbaar bekendmaakte. Hij prees zich gelukkig dat hij hem toen in juni aan de deur had gezet, en schonk er verder geen aandacht aan.

Terwijl de trein van 11.08 uur uit Amsterdam aan de overkant piepend over de wissels gleed, borg Daens zijn agenda in de lade van zijn bureau op. 'In ieder geval,' zei hij tot zichzelf, 'als het zijn vader is die ze gevonden hebben, zal hij vroeg of laat reageren.'

Maar toen na drie dagen stilte het parket van Luik via de pers een nationale oproep deed om 'de martelaar van Cheratte', zoals *Het Laatste Nieuws* hem noemde, te identificeren, besloot Daens zich persoonlijk met de zaak bezig te houden. Tenslotte beschikte hij over informatie die blijkbaar niemand anders bezat. Het was niet veel – de num-

merplaat van een zwarte Mercedes en twee letters op een ring – maar genoeg om mee te starten. En als hij erin slaagde de politie voor te zijn en het lijk een naam te geven, zou het heel wat stof doen opwaaien. Gratis publiciteit voor Daens & Partners. En het was ook boeiender dan de dagelijkse sleur, die er vooral in bestond overspelige echtgenoten en gefrustreerde vrouwen in hun onhandige escapades te volgen.

Daens tikte het nummer in van een ex-collega die nu bij de verkeersbelastingen werkte en hem in het verleden al geholpen had om de eigenaars van nummerplaten op te sporen.

‘Met Dan.’

‘Hé!’

‘Ik zoek de eigenaar van een zwarte Mercedes, autonummer NDD-66. Zijn naam begint met een c en zijn voornaam met een d. Of omgekeerd.’

‘Waar ben je?’

‘Thuis. Het is Allerheiligen.’

‘Dat weet ik. Ik bel je zo terug.’

‘Ik wacht.’

Tien minuten later rinkelde de telefoon. De plaat bleek sinds 5 juli niet meer in gebruik te zijn omdat de eigenaar zijn wagen verkocht had en niet vervangen had. Het ging om een zekere Hans Hendrik Calliauw, die in Brasschaat woonde, Brechtsebaan 270. De naam klopte niet volledig met de initialen, maar het feit dat de nummerplaat een week na de verdwijning van D.C.’s vader uit de circulatie werd genomen, was een mogelijk spoor.

Daens vond het telefoonnummer van een zekere H.H. Calliauw in het telefoonboek en tikte het in.

Een vrouw nam op. ‘De Zwanenzang, goedemorgen.’

‘Mag ik de heer Hans Calliauw spreken?’
‘Mijnheer is afwezig.’
‘Voor lang?’
‘Mijnheer is op reis.’
‘Met wie spreek ik dan?’
‘Met zijn secretaresse.’
‘En weet u wanneer mijnheer terugkomt?’
‘Nee.’
‘Kunt u mij mevrouw Calliauw dan doorgeven?’
‘Mevrouw is een jaar geleden overleden.’
‘Dat wist ik niet.’
‘Wenst u misschien voor mijnheer Dieter een boodschap
achter te laten?’
‘Dieter?’
‘Zijn zoon. Hij is naar het graf van zijn moeder. Het is
Allerheiligen.’
‘Geen boodschap, nee.’
‘Wie mag ik zeggen dat er gebeld heeft?’
‘Steiner.’

Als Daens' vermoedens gegrond waren, klopte alles, zelfs de twee letters op de zegelring: D.C. voor Dieter Calliauw. Op minder dan een halfuur was hij er, dankzij twee telefoontjes, in geslaagd het lijk van Cheratte zo goed als zeker te identificeren. Het ging bijna te vlot naar zijn zin. Gelukkig bleven er nog heel wat vragen onbeantwoord: waarom had niemand zich, zowel voor als na de moord, sinds de verdwijning gemeld en waarom deed de vrouw aan de telefoon alsof ze van niets op de hoogte was? Waarom zweeg ook Dieter als het wel degelijk om het stoffelijk overschot van zijn vader ging en waarom was hij hem eind juli met zijn Steiner-verhaal komen bedreigen? En vooral: door wie en waarom werd de vierentachtigjarige Hans Hendrik Calliauw uit Brasschaat op zo barbaarse wijze en zo ver van huis om het leven gebracht?

Daens besloot om de Cel Vermiste Personen voorlopig niet te informeren en zijn ontdekking voor zichzelf te houden tot hij zeker was dat hij zich niet vergiste. En daarna misschien ook. Want hij had het voorgevoel dat deze zaak weleens de opwindendste en geheimzinnigste van zijn hele carrière zou kunnen worden.

In de middag reed hij zoals elk jaar op 1 november door een dichte mist over de hobbelige Sint-Bernardsesteenweg naar het Schoonselhof om het onkruid rond het graf van zijn overleden vriendin Bea te wieden en op de blok zwarte graniet een boeket witte rozen te deponeren. Bea had nooit van chrysanten gehouden. Omdat het kerkhofbloemen waren, zei ze. En dat respecteerde Daens, zelfs met Allerheiligen.

Bea was al tien jaar dood. Bea was zijn gedoofte zoon, zijn onderbroken droom, zijn vernielde geluk, zijn eeuwige wroeging. Zij stierf in de nacht van 2 op 3 januari 1980 omdat zij op het verkeerde moment op de verkeerde bank zat. Hij had nooit begrepen waarom ze daar om middernacht alleen in de kou naar het zwarte water van het Willemdok zat te staren. Zij was negenentwintig, vijftien jaar jonger dan hij, en was lerares modern ballet aan het conservatorium. Tot hij haar op die gezegende zomeravond van 1978 op een terras van de Groenplaats ontmoette, had hij altijd elke vorm van blijvende relatie angstvallig vermeden. Zij was de eerste vrouw zonder wie hij plots de ascetische eenzaamheid die hij zich noodgedwongen had opgelegd en waaraan hij met de tijd had leren wennen, niet meer aankon. ‘Zou je droevig zijn als ik vóór jou kwam te sterven?’ had ze hem ooit gevraagd toen ze op Père-Lachaise het praalgraf van Isadora Duncan bezochten. ‘Ontroostbaar,’ had Daens geantwoord, ‘maar de kans daarop lijkt me erg klein.’

Zoals elk jaar knielde hij, na zijn rozen geëtaleerd te hebben, snikkend voor de gepolijste grafsteen. Niet om te bidden, maar om vergiffenis te vragen. Een maand na haar overlijden had hij zich bij de dansclub Paso Doble laten inschrijven. Omdat hij zichzelf verweet nooit met haar gedanst te hebben. Omdat zij volhield dat mensen die niet met elkaar dansten niet echt bij elkaar hoorden. Omdat hij haar daarom, een week voor zij neergeschoten werd, eindelijk beloofd had lessen te volgen.

Na zijn jaarlijkse bezoek aan het kerkhof sloot Daens zich achter de gesloten gordijnen van zijn flatje aan de Lange Kievitstraat op met zijn herinneringen aan vervlogen tijden. Terwijl hij aan een Jack Daniel's nipte en onder de leeslamp naar oude foto's keek, luisterde hij naar het geluid van het

tv-journaal op de achtergrond. Over de moord van Cheratte geen woord. De wereld draaide uitsluitend rond de viering van Allerheiligen.

Voor hij naar bed ging, zette hij traditiegetrouw Bea's lievelingsplaat op: 'Milonga triste' van Roberto Grela, waarvan zij hem destijds vruchteloos de subtiële danspassen had proberen aan te leren. Maar nu de tango voor hem geen geheimen meer had, danste hij, alsof hij een lenig spook delicaat tegen zich aandrukte, alleen met haar tot laat in de nacht door de kamer, tot zij voor het slapen uitgeput en verzadigd als het heden in het flamboyante verleden in elkaar versmolten.

Omdat het regende, nam Daens de volgende morgen de wagen om zich naar zijn kantoor te begeven. Het eerste wat hij deed, was naar de boodschappen op zijn antwoordapparaat luisteren. De derde boodschap was de goede. Hij herkende de lijkzame stem meteen – het bewijs dat D.C. en Dieter Calliauw wel degelijk een en dezelfde persoon waren.

'Ik had u gewaarschuwd. Als mijn vader ooit iets overkwam, zei ik, zou ik u persoonlijk verantwoordelijk stellen. Ik ben een man die zijn woord houdt, Steiner. Verwacht het ergste.'

Daens knipte het antwoordapparaat uit en keek naar de regendruppels die schoksgewijs in zigzags van de ruit gleden, en verder, als door een watergordijn, naar de onscherpe silhouetten van de huizen voorbij de spoorweg. Hij nam de bedreiging van D.C. ernstig op. De man leed duidelijk aan paranoia en was bijgevolg onvoorspelbaar en gevaarlijk. De enige manier om hem te bedaren en de absurde motivatie achter zijn achtervolgingswaan te begrijpen, was met hem een gesprek te hebben. Maar eerst moest hij een afspraak zien te maken.

‘De Zwanenzang, goedmorgen.’

Daens herkende de vlakke stem van de secretaresse.

‘Mijnheer Dieter Calliauw, graag.’

‘Wie mag ik aanmelden?’

‘Dan Daens.’

‘Momentje. Ik verbind u door.’

Hij stak een Marlboro aan, luisterde twee minuten lang naar de ouverture van Wagners *Siegfried* en kreeg toen de secretaresse weer aan de lijn.

‘Mijnheer Dieter is in vergadering. Hij zal u zelf terugbellen zodra hij tijd heeft.’

Daens drong niet verder aan en legde de hoorn neer. Hij wist dat Calliauw hem niet zou terugbellen. Wat had D.C. hem meer te vertellen dan dat hij hem niet meer zou loslaten tot hij op een of andere manier de dood van zijn vader had gewroken? Maar daar ging hij niet geduldig op zitten wachten. In de donkere kamer opende hij de kluis waar hij zijn verzameling wapens in bewaarde, en koos voor een oude Luger Parabellum met geluidsdemper. De naam Parabellum was ontleend aan de Latijnse spreuk ‘*Si vis pacem, para bellum*’. Als je de vrede wilt, bereid dan de oorlog voor. En dat was precies waar hij zich op voorbereidde: oorlog.

Een halfuur later reed hij door een stortbui over de Brechtsebaan. De versleten ruitenwissers van de oude Simca stonden op het punt om het op te geven en de lichten van de tegenliggers verblindden hem als vlammen door de natte voorruit. Hij besloot dus om in het eerste baancafé te stoppen en te wachten tot het onweer voorbij was.

Op een paar vrachtwagenchauffeurs na, die aan een tafel bij het raam zaten te kaarten, was het café leeg. Uit de jukebox klonk de stem van Peggy Lee. Daens hing zijn door-

weekte regenjas aan de kapstok, ging op een van de verchroomde barkrukken zitten en keek als naar een weelderig boeket naar de brede, in een bloemetjesjurk gevangen heupen van de vrouw die hem achter de toog de rug toeerde.

‘Is het mogelijk om iets te bestellen?’ vroeg hij terwijl hij een Marlboro opstak.

De vrouw draaide zich vermoeid om, keek hem met haar zwart omlijnende ogen aan en vroeg met een hese stem wat hij wenste. Daens had durven wedden dat zij een pruik droeg.

‘Een koffie en een cognac.’

‘Wat een hondenweer’, zei ze terwijl ze de koffie uit een roze thermosfles uitschonk.

‘Het is herfst.’

‘Maartse buien in november? Het is niet normaal.’

Zij plaatste de cognac naast de koffie op de zinken toog, tuitte de lippen en vroeg om vuur. Niet omdat zij zelf geen aansteker had. Eerder een oude gewoonte die zij aan een vorig leven had overgehouden, toen ze jong en slank was en in de stad in een of andere uitzuipkroeg werkte, lang geleden, voordat zij in dit verzopen no man’s land belandde. Deze vrouw crepeert van eenzaamheid, dacht Daens, zij smeekt om warmte, om aandacht. Misschien kon hij van haar iets over de familie Calliauw loskrijgen.

‘Drink iets van mij’, zei hij kort.

‘Ik had meteen in de mot dat ik met een gentleman te doen had’, zei ze aanhalig en schonk zichzelf een rode martini in. ‘Handelsreiziger?’

‘Nee. Ik ben op weg naar De Zwanenzang’, waagde hij. ‘Is het ver van hier?’

‘Op geen vijfhonderd meter, aan de overkant. Het kasteel ligt in de bossen. Vanop de baan ziet ge alleen het ijzeren hek.’

‘Hans Hendrik is inderdaad een discrete man.’

‘Hans Hendrik?’

‘Mijnheer Calliauw, de eigenaar van De Zwanenzang.’

‘Die komt weinig buiten sinds zijn vrouw gestorven is. Maar hij krijgt wel veel bezoek. Vooral ’s nachts.’

‘Hoe weet u dat?’

‘Omdat ge de honden dan tot hier hoort blaffen. En ge zijt niet de eerste die de weg komt vragen. Maar wel de meest beleefde.’

‘Kent u Dieter, zijn zoon?’

‘Niet persoonlijk. In het dorp zeggen ze dat hij voor de mannen is. Mij niet gelaten.’

‘De mensen zeggen zoveel.’

‘Ze hebben hem in ieder geval regelmatig De Zwarte Zweep in Maria-ter-Heide zien binnenstappen. En daar mogen geen vrouwen binnen.’

Daens keek door de kerstversieringen die nog steeds voor het raam hingen naar buiten en zei: ‘Ik heb de indruk dat het minder regent.’

‘One for the road?’

Zij klonk bijna aandoenlijk.

‘Een andere keer, schoonheid’, antwoordde Daens terwijl hij een briefje van honderd frank uit zijn portefeuille haalde.

Ter hoogte van het nummer 270 vertraagde hij. Het hek waar de cafébazin over sprak, was imposant: wel vier meter hoog, overkoepeld door een smeedijzeren boog die twee stevige pilaren van blauwe steen aan elkaar verbond, met

in het midden een koperen schild waarop de naam van het domein 'De Zwanenzang' in gotisch schrift gegraveerd stond. In het voorbijrijden had Daens net de tijd om door de tralies van het hek een man te ontwaren die hij van op het terras van Den Boer van Tienen meende te herkennen. De man droeg een lange lederen jas en had een dobermann aan de leiband. Achter hem strekte zich een druipend park uit, waarvan men als in een waas de blauwe verte alleen kon vermoeden.

'Hier kom je niet zonder afspraak binnen', zei Daens tegen zichzelf.

Om niet in de modder vast te komen zitten parkeerde hij de wagen wat verder op de harde grasberm naast een doordrenkte zandweg. Hij stapte uit en begon het hoge traliewerk dat het park omheinde te volgen, op zoek naar een plek waar hij ongezien het domein kon binnendringen. De Zwanenzang moest zich over hectaren uitstrekken, want een halfuur later ploeterde hij nog steeds door het slijk en de rottende netels. Hij besloot om rechtsomkeert te maken en 's nachts met aangepaste kledij terug te komen, en gereedschap om de ijzerdraadafsluiting door te knippen.

Oorspronkelijk was hij van plan om 's middags in Braschaat wat te gaan rondneuzen en 's avonds naar Maria-ter-Heide te rijden om een glas in De Zwarte Zweep te drinken. Maar zijn schoenen en zijn broekspijpen verdwenen onder een laag vette modder. Hij keerde dus eerst naar Antwerpen terug om een douche te nemen en van kleren te wisselen.

Terwijl Daens op de ring ter hoogte van de afrit Borgerhout in een file aanschoof, begon hij voor zichzelf de nieuwe stukken van de puzzel te ordenen. Dat de bewoners van het zwaarbewaakte domein zich van de buitenwereld afsloten, was duidelijk. De vraag was wat zij zo angstvallig te verbergen hadden. Ze kregen veel bezoekers, had de brede bloemetjesjurk gezegd. Vooral mannen, had hij begrepen. Misschien was er een link met de homoclub De Zwarte Zweep en werden er in De Zwanenzang liederlijke feesten georganiseerd waar beter geen ruchtbaarheid aan kon worden gegeven. Misschien moest hij in die richting naar het motief achter de moord op Hans Hendrik Calliauw zoeken. Maar dan bleef de vraag open waarom zij hem na zijn ontvoering maandenlang in leven gehouden hadden voordat hij aan zijn folteringen bezweek. Het leek meer op een onverbiddelijke terechtstelling of een geplande wraak dan op een ongecontroleerde, passionele moord.

Toen hij thuiskwam, bleef Daens een uur lang met gesloten ogen in een warm bad sudderen terwijl hij naar Nelly Omar luisterde en zich de laatste danspassen die hij had bijgeleerd probeerde te visualiseren. Met de *caida*, een soort sierlijke val waarbij de man een stap achterwaarts maakt terwijl hij lichtjes door zijn standbeen zakt en de rechtervoet voor de linker kruist, of de *calecita* oftewel draaimolen, waarbij de man zijn partner op één voet plaatst en zich om haar heen verplaatst, had hij nog moeilijkheden. Zelfs wanneer hij met Carmen danste. Zij had hem toch zijn slordige uitvoering van de *cadena* helpen verbeteren, een snelle aaneenschakeling van hoekige schijnfiguren waarbij de

partners afwisselend *amagues* en *ganchos* uitvoeren. Wanneer hij met Carmen danste, danste hij op de rand van een vulkaan tot het betoverend moment waarop zij één werden en hun ziel als het ware vlam vatte. Verder hadden zij nooit een woord met elkaar gewisseld.

Hij wachtte tot het donker was om het huis te verlaten. Voor hij de deur uitging, had hij zich overvloedig geparfumeerd om straks in De Zwarte Zweep minder op te vallen. Op de achterbank van de Simca plaatste hij een lederen reiszak met een zaklamp, een nijptang, een zwarte overall, handschoenen, een bivakmuts en rubberen laarzen. Misschien zou hij vanavond nog proberen het domein van de Calliauw binnen te dringen. Alles hing ervan af wat hij in Maria-ter-Heide zou ontdekken.

De klok van de kerktoeren wees halfelf aan toen hij het dode dorp binnenreed. De goegemeente had zich al veilig achter gesloten luiken teruggetrokken en de nacht aan de katten, de uilen, de heimelijke schaduwen en de spoken uit de onderwereld overgelaten.

Na vruchteloos door de lege straten rondgereden te hebben parkeerde hij de auto met gedoofde lichten op het plein voor de O.L.V. Onbevlekt Ontvangenkerk en wachtte op een eventuele late voorbijganger die hem de weg kon wijzen. Hij had natuurlijk het politiebureau tegenover de kerk kunnen binnenstappen om te vragen waar De Zwarte Zweep was, maar dat zou verdacht overgekomen zijn. Toen hij na drie kwartier nog steeds niemand had zien passeren, besloot hij naar het baancafé te rijden waar hij 's morgens gestopt was en de bazin om het adres te vragen. Zij bleek van alles op de hoogte te zijn.

Toen zij hem in de wandspiegel achter de toog zag binnenkomen, fleurde zij blozend op. Zij had zich voor de

avond omgekleed, alsof zij hem verwachtte, en droeg nu een nauwsluitende, diep uitgesneden zwartsatijnen jurk die haar borsten als uiers tegen elkaar perste.

‘Ik wist dat ge zou terugkomen’, zei ze terwijl ze zich kronkelend naar Daens omdraaide.

‘Serieus?’

‘Ik heb het vanmorgen in uw blik gezien. Champagne?’

Zij keek hem vragend met haar natte ogen aan.

‘Een Jack Daniel’s. In de gauwte.’

‘Dat heb ik niet in huis. Een Johnnie Walker, is dat goed?’

‘Johnnie Walker dan maar.’

Zij schonk zichzelf een glas lauwe schuimwijn in en herleefde voor een paar seconden de glamoureuze jaren vijftig die zij in de Quartier Latin had gekend.

‘*Tchin-tchin*. Ik ben Lilly. Met dubbele l.’

‘Dan.’

Daens kapte zijn whisky in één teug door zijn keel.

‘Zeg me niet dat ge weer gehaast zijt.’

‘Ik zocht De Zwarte Zweep, maar kan die verdomde kroeg niet vinden.’

Zij keek hem tegelijk verbijsterd en teleurgesteld aan, alsof haar wildste dromen aan scherven vlogen.

‘Het is altijd hetzelfde liedje’, verzuchtte zij. ‘Als ik een schone vent tegenkom die lekker ruikt, is hij ofwel getrouwd, ofwel voor de pot.’

‘Mis. Ik ben noch het een noch het ander. Dieter Calliauw, met wie ik zaken doe, wou absoluut in Maria-ter-Heide afspreken om ons contract te ondertekenen. Hij vond het minder formeel.’

‘Zeg dat wel! Pas maar op dat hij u niet probeert te versieren.’

‘Geen gevaar.’

‘Ik ben tot twee uur open. Als ge zin hebt, kunnen we na uw afspraak...’

‘Een andere keer, Lilly.’

‘Juist. Een andere keer, Lilly.’

Voor niet-ingewijden was De Zwarte Zweep inderdaad moeilijk te vinden: een anonieme villa achter in een denbos, aan de Durentijdlei, een zijstraat van de Sint-Jobsesteenweg. Het was onmogelijk dat iemand hier Dieter of wie dan ook naar binnen of naar buiten had zien gaan. Je zou soms verstoeld staan van de geruchten die in zo’n boerendorp verspreid worden, dacht Daens terwijl hij de auto wat verderop parkeerde.

Na een korte aarzeling belde hij aan. Het schuifraampje in de zwartgelakte deur gleed open en in het halfduister ontwaarde hij twee ogen die hem door het kijkgat aanstaarden. Op de achtergrond weerklonk ‘In the Navy’ van de Village People. Wat anders. Er volgde een akelige stilte, alsof de man achter de deur op iets wachtte.

‘Ik ben met Dieter Calliauw afgesproken’, waagde Daens.

‘Paswoord?’ vroegen de twee ogen.

‘Welk paswoord?’

‘Het paswoord van de week. Ken je het paswoord van de week niet?’

‘Nee.’

‘Ben je lid?’

‘Ook niet.’

‘Dan kom je niet binnen, engel. Je kent de regels.’

‘Welke regels? Het is de eerste keer.’

‘De eerste keer moet men vergezeld zijn.’

‘Misschien kan Dieter even naar buiten komen?’

‘Ik ken geen Dieter.’

‘Fuck you!’

‘Fuck yóú, baby!’

Het luikje klapte dicht. Opnieuw aanbellen had geen zin. Daens liep om de villa heen, waarvan alle blinden gesloten waren. Binnen hoorde hij nu en dan gesmoorde kreten en het gedreun van in cadans dansende laarzen.

Hij bleef versteend van de kou achter een hoge rododendronstruik wachten tot de laatste klant om twee uur het etablissement verliet en de deur op slot ging. Van Dieter geen spoor. Hij kon duidelijk de gezichten herkennen, want het was opgehouden met regenen en de maan, die door snel voorbijzwevende, verscheurde wolken scheen, verlichtte het decor als een melkwitte gloeilamp aan het hemelgewelf.

6

In de wagen zette Daens de verwarming aan om zijn verstijfde ledematen te ontdooien, stak een welverdiende Marlboro op en dronk om zich op te warmen de laatste slok bourbon uit het zilveren zakflesje dat hij ooit van Bea voor zijn verjaardag had gekregen. Hij keek naar de blauwe wallen onder zijn ogen in de achteruitkijkspiegel en zei: 'Ik verlies mijn tijd', gefrustreerd omdat ze hem niet binnengelaten hadden. 'Behalve de roddels van Lilly wijst niets erop dat Dieter een vaste klant van De Zwarte Zweep is.' Wat had het trouwens voor belang? Tenslotte was het niet Dieter, maar diens vader die blijkbaar ontvoerd werd. Anderzijds was het wel degelijk zijn gedegenereerde zoon die hem bedreigde. Wat zich achter het streng bewaakte hek van De Zwanenzang afspeelde, leek hem veel belangrijker. Hij reed dus terug naar de Brechtsebaan, waar hij de Simca op dezelfde zandweg rechts van het domein achterliet. Na zijn overall, zijn rubberlaarzen, zijn lederen handschoenen en zijn bivakmuts aangetrokken te hebben, liep hij voorovergebogen met zijn luger op zak langs de omheining, naar een plek waar het struikgewas minder welig woekerde en waar hij gemakkelijk het kippengaas met zijn nijptang kon doorknippen.

Naarmate hij verder in het domein binnendrong, veranderde het wilde bos in een verzorgd park. Minder onkruid, minder schimmel op de stammen, minder dood hout en rottende bladeren op de grond, minder bedauwde spinnenwebben die in het zilveren maanlicht glommen, en vooral minder bomen, alsof men alleen de oudste en mooiste exem-

plaren te midden van smetteloze, glooiende grasvelden behouden had.

In de verte oehoe de nu en dan een uil of ritselde iets onzichtbaars door de heesters. Maar verder was, behalve de wind die de zwarte wolken voortjaagde, alleen de stilte hoorbaar.

Plots ontwaarde hij door de buigzame takken van een gesnoeide den het uitgerafelde silhouet van het kasteel, dat zich tussen de waterlelies in een rimpelloze vijver weerspiegelde. Een echt kasteel was het niet, maar zo noemden ze in Brasschaat die pronkerige roodbakstenen herenhuisen die een gordel rond Antwerpen vormden en met hun ingewikkelde en stijlloze architectuur vol spitse torens, versierde balkons en overladen veranda's de hoogmoed en het succes van de opkomende burgerij op het einde van de negentiende eeuw moesten voorstellen.

Het geheel straalde zowel een ouderwetse troosteloosheid, als een geheimzinnige, troebele bedreiging uit. Op alle verdiepingen waren de gordijnen voor de hoge ramen dichtgetrokken en in geen enkele kamer brandde nog licht. Op de esplanade, voor het met glas in lood overkoepelde peron, stonden twee auto's zij aan zij geparkeerd: een Mercedes en een Land Rover. Links en rechts van de monumentale stenen trap die naar de voordeur leidde, prijken twee bronzen adelaars met gespreide vleugels op hun bemoste, gebarsten voetstuk van cement.

Daens hoorde zijn hart in zijn aders kloppen. Dezelfde opwinding die Steiner ervoer wanneer hij op het punt stond een contract uit te voeren, overviel hem. Dat bedwelmende en voorbijgaande gevoel dat hem niets meer kon overkomen, alsof hij, beschermd door de Engel des Doods, heel even onsterfelijk was.

Zijn zaklamp aansteken zou de aandacht getrokken hebben. Hij begon dus, voorzichtig in de vochtige schemer tastend, rond de vijver te lopen, toen plots een zwarte zwaan die wat verder in het riet lag te slapen als een fladderend monster uit de duisternis opdook. Daens schrok zo hevig dat hij achterover in het slib viel. De gigantische vogel wierp zich met uitgerekte hals krijsend op hem, beet met zijn bek, sloeg als een reusachtige vleermuis in het wild met zijn vleugels. Kikvorsen die op de oever aan hun winterslaap waren begonnen, sprongen kwakend in het water. En op het bordes voor het huis begonnen de honden die de wacht hielden, de buurt bijeen te blaffen.

Daens greep naar de luger in de zak van zijn overall, knalde zonder te aarzelen de zwaan neer en rende zo snel hij kon het bos in, achtervolgd door de twee bloeddorstige dobermanns. Toen hij begreep dat de schuimbekkende waakhonden hem onvermijdelijk zouden inhalen, draaide hij zich bliksemsnel om en schoot hij ze allebei met dezelfde professionele doeltreffendheid zonder te mikken door de kop.

In de verte zag hij hoe de lichten in de ramen van het kasteel een voor een aanfloepen en hoe een man in de deuropening verscheen met iets wat op een jachtgeweer leek.

Zonder zich nog om te draaien strompelde hij verder door de varens en het struikgewas, viel over een dode boomstronk in een braamstruik, proefde bloed en humus, veerde weer overeind, mompelde hijgend de onbegrijpelijke, magische woorden die hem al zo vaak uit de benardste situaties geholpen hadden: 'Ik heb geen vader, ik heb geen moeder, *let's do the fandango!*', en kroop vervolgens buiten adem door de bres in de omheining, de vrije wereld in. Drie minuten later reed hij over de Brechtsebaan in de richting

van Antwerpen. Rustig, om de aandacht van de vliegende douanepatrouilles niet te trekken. In het baancafé van Lilly brandde nog licht. 'Hoop doet leven', zei Daens tot zichzelf en zette de radio aan. Whitney Houston, 'I'm Your Baby Tonight'. Arme Lilly.

De ronde klok van de auto wees halfvier aan toen hij in De Kievitstraat aankwam. In de badkamer keek hij eindelijk naar zichzelf in de spiegel. Het was niet mooi om zien: zijn onderlip was gebarsten, hij zat onder de modder en de krassen, en de rechterkant van zijn gezicht stak vol doornen. '*Let's do the fandango*', zei hij opnieuw en begon voorzichtig de stekels een voor een met een pincet uit zijn wang te verwijderen.

Het was tijdens hun tweede ontmoeting, daags nadat hij haar op de Groenplaats toevallig tegen het lijf liep. Zij hadden in een Spaans restaurant bij de voetgangerstunnel afgesproken. Bea droeg een lange zomerjurk van wit Egyptisch katoen, waarin de warme avondwind speelde. Toen zij in tegenlicht het plein overstak, zag Daens hoe de ondergaande zon dwars door haar wijde rok scheen. Gevaarlijke vrouw, dacht hij terwijl ze wuivend naar hem toe liep. Van het soort dat je koste wat het kost wilt beschermen, zelfs wanneer ze er niet om vraagt, dat je met niemand wilt delen, dat je voor het eerst in je leven onzeker maakt en aan jezelf doet twijfelen. Deze vrouw komt van een andere planeet, de planeet waar de vrouwen haar betoverende glimlach hebben en mannen als gevangen kinderen aan de leiband lopen. Als ik nu blijf zitten, ben ik verloren.

Na de paella had hij een tweede kruik sangria besteld en had Bea in een lange monoloog haar levensverhaal verteld.

Een zorgeloze naoorlogse jeugd met haar broer en zusters in Kapellenbos, een verblijf bij de nonnen van 't Heilig Hart Instituut, de dansschool, het Ballet van Vlaanderen, het conservatorium waar ze parttime les gaf.

‘Jouw beurt’, zei ze toen ze uitgesproken was.

‘Ik heb geen verleden.’

‘Liegbeest.’

‘Althans niets noemenswaardigs.’

‘Vertel me over je ouders.’

‘Ik heb geen vader, ik heb geen moeder.’

Zij had hem lang met een mengeling van medelijden en wantrouwen aangekeken. Zij waren de laatste klanten in het restaurant. Uit de luidsprekers achter de bar klonk Spaanse muziek. Ze was toen opgestaan en had hem bij de hand genomen.

‘Let’s do the fandango!’

Hij had beleefd geweigerd, onder het voorwendsel dat hij te veel gedronken had. Maar al vreesde hij waarschijnlijk nooit met haar te zullen dansen, hij wist dat hij haar hand niet meer zou loslaten en dat het einde van dit gesprek het begin was van het rampspoedige, onafwendbare geluk dat hij altijd angstvallig had proberen te omzeilen.

Na zijn wonden met bourbon ontsmet te hebben kroop hij met Marlowe, een dubbele Jack Daniel’s en een slaappil in bed. Zijn uitstapje naar Brasschaat en Maria-ter-Heide had geen spectaculaire resultaten opgeleverd, en toch was hij niet ontevreden. D.C. moest inmiddels het bloedbad in het domein ontdekt hebben. Hij was ongetwijfeld zeer aan zijn honden gehecht en als waarschuwing kon het tellen. Als hij Daens van de slachting verdacht, zou de wraak niet lang op zich laten wachten.

‘Wat denk je,’ vroeg Daens aan Marlowe, die naast hem op zijn hoofdkussen lag te spinnen, ‘zal hij straks de inbraak bij de politie aangeven?’

Maar Marlowe was geen kat die graag voor zijn mening uitkwam. Als enig antwoord gaapte hij met wijdopen muil zijn gele tanden bloot en draaide Daens rillend de rug toe.

Ondanks de bourbon en de slaappil had Daens door de pijn in zijn armen en zijn benen, de schrammen in zijn gezicht en zijn gezwollen onderlip bijna geen oog dichtgedaan. Toen hij om negen uur wilde opstaan, voelde hij zich alsof hij de dag daarvoor de marathon van Antwerpen gelopen had. Bovendien had hij in de tuin van De Zwarte Zweep kougevat en rilde hij van de koorts.

‘Ik ben te oud voor dit soort uitstapjes’, mompelde hij en hij besloot de dag met een paar grogs, aspirines en *The Thin Man* van Dashiell Hammett in bed door te brengen. Het was zaterdag en op kantoor zou hij zich alleen maar zitten te vervelen. Het liet hem ook de tijd om te zien of de windbuil van De Zwanenzang hem ervan verdacht zijn zenuwzieke zwaan en zijn honden neergeschoten te hebben. En vooral: hij wou er morgen beter uitzien om op de dansclub geen gênante vragen te hoeven beantwoorden.

Rond de middag belde hij zijn buurvrouw, een ex-verpleegster die op de benedenverdieping woonde, om te vragen of ze voor hem wat diepvries en de kranten wilde halen. Dat deed hij ook vaak voor haar wanneer ze niet buitenkwam omdat ze de avond daarvoor te kwistig met de sherry was omgegaan en in een van haar paranoïde wanhoopsbuien dacht dat de buitenwereld zich tegen haar keerde.

‘Jezusmaria!’ riep ze uit toen hij voor haar de deur opende. ‘Wat is er met u gebeurd?’

‘Uitgegleden.’

‘Het zijn mijn zaken niet, maar als ik u was zou ik de dokter laten komen.’

‘Hoeft niet.’

‘U hebt die lelijke schrammen toch ontsmet, hoop ik?’

‘Met Jack Daniel’s.’

Zij haalde ontmoedigd de schouders op. Daens nam de boodschappen aan zonder haar binnen te laten. Anders zou zij zoals gewoonlijk de hele middag over de bittere lichaamsgeur van haar verlamde man zijn blijven doordrammen.

‘Hoeveel moet ik u?’

‘Maakt u zich daar nu geen zorgen over. Wanneer was uw laatste tetanusspuit?’

‘Eergisteren.’

‘Gelukkig.’

Daens kroop meteen terug in bed, benieuwd of de kranten al gewag maakten van de nachtelijke inbraak in domein De Zwanenzang. Maar het was duidelijk dat D.C. het incident weer liever verzweeeg. Op pagina 10 van *Het Laatste Nieuws* viel zijn oog echter op een klein verslag van een halve kolom met als titel ‘Slachtoffer Hasard-koolmijn geïdentificeerd’. Hardop las hij: ‘Volgens de woordvoerder van het parket van Luik werd gisteren het stoffelijk overschot van de man die op 27 oktober jl. in de ruïnes van het oude koolmijn-complex van Cheratte werd gevonden, eindelijk door zijn zuster geïdentificeerd. Het gaat om de 68-jarige weduwnaar Armand Delanotte, een gepensioneerde ploegbaas bij Cockerill Sambre. Volgens haar verklaringen woonde de man, die aan alzheimer geleden zou hebben, alleen in het nabijgelegen Hermalle-sous-Argenteau. Op de vraag waarom zij zo lang gewacht had om de verdwijning van haar broer aan te melden, antwoordde de vrouw dat zij sinds jaren geen contact meer met hem had en zij niet op de hoogte was. Zij beweerde ook dat het slachtoffer geen an-

dere familie meer had. Gezien de onduidelijke omstandigheden waarin Delanotte om het leven kwam – de man was vastgebonden toen men hem vond, n.v.d.r. – heeft het parket echter een klacht tegen onbekenden ingediend voor “opzettelijke doding” en besloten om de getuige een tijdlang bestuurlijk voor verdere ondervraging aan te houden.’

Daens slofte in gedachten verzonken naar de keuken om koffie te zetten. De andere kranten namen precies hetzelfde bericht van het persagentschap Belga over. Dit betekende alleen maar dat hij overhaast te werk was gegaan, terwijl hij voor zichzelf en zonder de minste tastbare bewijzen een verhaal had zitten verzinnen en zij beiden, zowel D.C. als hijzelf, voorbarige conclusies hadden getrokken. Hans Hendrik Calliauw was nog steeds spoorloos, al was de context veranderd. Daens’ relatie tot D.C. was er de laatste dagen niet op verbeterd en de man bleef volledig onvoorspelbaar. Het was nog steeds onbegrijpelijk waarom hij noch de verdwijning van zijn vader, noch de slachting van zijn troeteldieren had aangegeven. Niets wees erop dat Daens de inbreker was die de vorige nacht in zijn domein was binnengedrongen, en het beste zou zijn om met hem, voor zover mogelijk, een normaal gesprek te voeren. Niet aan de telefoon, maar oog in oog, van man tot man. Als hij D.C. kon overtuigen dat hij alles in het werk zou stellen om diens vermiste vader terug te vinden, zou de man misschien tot bedaren komen. Maar daarvoor moesten eerst alle sporen van Daens nachtelijke avontuur van zijn gezicht verdwenen zijn. En dat kon wel een paar dagen in beslag nemen.

Omdat hij zich de volgende dag een stuk beter voelde en hij in tien jaar de dansclub niet eenmaal gemist had, zelfs

niet toen op een zondag in mei 1986 zijn vorige kat Spade's morgens in zijn armen gestorven was, besloot hij om toch maar de middag in de Paso Doble door te brengen. Des te meer omdat er, zoals elke eerste zondag van de maand, op livemuziek gedanst werd. Hij trok zijn gestreepte pak en zijn geverniste dansschoenen aan, poetste zijn tanden, kamde zijn haar met brillantine achterover, scheerde zich voorzichtig en trachtte zo goed mogelijk de schrammen op zijn wangen en zijn voorhoofd onder een dunne laag oude *fond de teint* te verbergen die Bea ooit in de badkamer had laten liggen en die hij, om haar geur te kunnen opsnuiven wanneer hij haar te zeer miste, al die tijd zorgvuldig had bewaard.

De Paso Doble bereikte men langs een overdekte, met kas-seien betegelde gang die uitgaf op een kleine binnenplaats met in het midden een oude kastanjeboom. Het was een van die verborgen eilanden van vrede en stilte die men in Antwerpen soms toevallig achter hoge, gesloten straatpoorten kon ontdekken. In de ruimte zelf was vroeger een drukkerij ondergebracht. In 1976 kocht Hilde Summiers, ex-ballerina bij de Vlaamse opera, het pand om er een privé-balletschool in te beginnen. Zij verkocht de drukpersen en bouwde met de opbrengst de zaal om: een planken vloer, spots aan het plafond, spiegels aan de wand, kleedkamers en douches. Maar de school werd een fiasco, zodat mevrouw Summiers zich verplicht zag om de zaak twee jaar later aan Pablo en Cindy Coveliers, de winnaars van de Blackpool 1975 Latino Pro Final, door te verkopen. Zo ontstond, kort geschetst, de dansclub Paso Doble, die nu meer dan honderdvijftig leden telde.

De geboende houten vloer werd behouden, maar voor het overige werd het decor volledig aan de smaak van de nieuwe eigenaars aangepast. Aan de donkergroene zoldering hingen nu grote kristallen luchters. De spiegels aan de muren waren met zware wijnrode draperieën omringd. Rond de dansvloer stonden lederen fauteuils, vergulde stoeltjes en lage tafels met schemerlampen opgesteld. Waar vroeger de kleedkamers waren, werd een klein podium gebouwd, waarop tweemaal per maand de Antwerpse latino-band Tito Torrido y sus Muchachos kon plaatsnemen en de douches hadden plaatsgemaakt voor een rokerige, donkere bar waar Pablo Coveliers tijdens het happy hour de beste manhattans van het Mechelseplein serveerde.

‘En nu iedereen *en piste* voor de chachacha! “Pepito... mi corazón”!’ schreeuwde Pablo met een niet-aflatend enthousiasme door de microfoon terwijl Daens zich in een van de lederen fauteuils liet zakken.

De dansvloer vulde zich ogenblikkelijk met huppelende, heupwiegende koppels. Daens moest nog even aan de schemer wennen en stak ontspannen een Marlboro aan. Hier voelde hij zich veilig en vergat hij zijn zorgen. Hier was het nacht overdag. Hier voelde hij de bemoedigende aanwezigheid van Bea.

‘De eerste tango is voor mij, Dan’, zei Carmen terwijl ze naast Daens kwam zitten en hem een vluchtige zoen op de rechterwang gaf.

Zij heeft mijn schrammen niet gemerkt, dacht hij en antwoordde: ‘Oké. Maar geen *llevadas* vandaag. Mijn rug zit klem.’

‘*No hay problema*. Heb je deze week je *cadena* wat kunnen inoefenen?’

‘Geen tijd gehad.’

‘Ik denk dat ik zowel mijn *ocho defrente* als de *para tras* nu definitief onder de knie heb.’

‘Goed zo.’

Na drie opeenvolgende, uitbundige chachacha’s lieten de dansers zich zuchtend en bezweet op hun stoelen vallen en was het de beurt aan de Argentijnse tango.

‘Geweldig,’ riep Pablo buiten adem vanaf het podium, ‘geweldig... Tijd nu voor een vleugje sensuele romantiek. Op weg naar Buenos Aires! Speciaal voor onze vrienden Carmen en Dan... “La cumparsita”!’

Dit was het moment waarop Carmen de hele week met een bloem in het haar had zitten wachten: alleen op de dansvloer, in de armen van Daens wegdromen en, bedwelmd door de klaagzang van de bandoneon, de herfstige wereld daarbuiten voor de duur van een dans vergeten terwijl alle ogen op hen gericht waren.

Net voor het slotakkoord miste Daens onverwacht een *mordida* – een figuur waarbij men de linkervoet van zijn partner tussen zijn voeten geklemd houdt – en verloor Carmen heel even het evenwicht. In een donkere uithoek, achter in de zaal, had hij Dieter Calliauw herkend, die hem met starre ogen aanstaarde.

‘Gaat het?’ vroeg Carmen. ‘Je bent lijkbleek.’

Daens antwoordde niet. Het zweet brak hem uit.

‘Last van je rug?’

‘Nee.’

‘Als je wil, houden we ermee op.’

‘Integendeel. Ik laat je niet meer los.’

It’s my day, dacht Carmen.

Tijdens de volgende tango werden ze gelukkig door de dansers omringd die ondertussen weer op adem gekomen waren en een schild rond hen vormden. Maar een halfuur

later stonden ze nog steeds op de piste en zat D.C. nog steeds onbeweeglijk op dezelfde stoel.

Daens maakte van een rustige, trage milonga gebruik om Carmen aan het oor te fluisteren of ze de man had opgemerkt die niet danste en de hele middag naar hen zat te staren.

‘Het is zijn eerste bezoek’, antwoordde zij. ‘Ik heb begrepen dat hij eerst de sfeer wou opsnuiven voor hij zich inschreef.’

‘Ken je hem?’

‘Waarom zou ik?’

‘Hij heeft je geen minuut uit het oog verloren.’

‘Misschien kijkt hij naar jou?’

‘Wie weet.’

De volgende sessie was aan de mambo, de bossanova en de *pachanga* gewijd en plots ging het er weer veel wilder aan toe. Carmen was in de wolken, maar Daens voelde zijn benen niet meer. Zolang D.C. in de zaal zat, kon hij echter moeilijk stoppen met dansen. Zowel de plek als het moment was slecht gekozen om met hem een confrontatie aan te gaan.

Pas een uur later, tijdens de korte pauze die op ‘Mulato rumbero’, de klassieker van Mambo King Eddie Torres volgde, merkte Daens dat de stoel van D.C. plots leeg was. Hij besloot om nog even op de danspiste te blijven, om zeker te zijn dat de man voorgoed de club verlaten had en de kust eindelijk veilig was.

‘Een allerlaatste,’ zei hij, ‘en ik houd het voor bekeken.’

‘Het was magisch, Dan’, verzuchtte Carmen met droog speeksel in de mondhoeken.

Daens bleef veiligheidshalve tot de sluiting met haar in de bar rondhangen. Omdat hij zogezegd te veel manhat-

tans gedronken had vroeg hij haar of ze hem naar huis wilde brengen. Carmen beaamde opgewonden dat het inderdaad onveilig was om 's nachts alleen door het Stadspark te lopen. Met al dat gescharrel in de bosjes.

Toen Daens de volgende morgen nog stijver dan de voorgaande dag wakker werd, lag Carmen met open mond naast hem te slapen. De bloem in haar kapsel was verwelkt, haar mascara was uitgelopen en zonder bril had hij haar nauwelijks herkend. Haar bril was haar enige charme. Hij stelde met voldoening vast dat ze haar zwartzijden jurk, haar netkousen en zelfs haar schoenen nog aanhad, wat betekende dat er tussen hen niets of weinig gebeurd was. Van zijn kant herinnerde hij zich in elk geval niet de minste avance. Maar in je dronken slaap weet je nooit.

Daens stak zijn eerste Marlboro aan en zijn dagelijkse ochtendhoestbui maakte haar wakker.

Verdwaasd keek ze om zich heen, alsof ze niet wist waar ze was. Toen merkte ze de schrammen in zijn gezicht en vroeg: 'Heb ik dat gedaan?'

'Marlowe.'

'Wie?'

'De kat.'

Terwijl hij kwaad op zichzelf in de keuken koffiezette, hoorde hij haar in de aanpalende badkamer een douche nemen. 'Doe alsof je thuis bent', mompelde hij en zette de radio aan.

Door het gekraak heen vernam hij dat de laatste Belgische para's die deelnamen aan de militaire operatie Groene Bonen, uit Rwanda waren teruggekeerd en om zes uur 's morgens op Melsbroek waren geland.

Toen Carmen de keuken binnenstapte, trachtte hij zo goed mogelijk zijn ontreddeering te verbergen. Haar natte

haar kleefde in zwarte klissen aan haar verkreukeld gezicht en hij had haar nooit eerder in daglicht en zonder schmink gezien.

‘Ik drink een kop koffie en maak dat ik weg ben’, zei ze en ze schoof een stoel bij.

Daens knikte.

‘Sorry, maar ik was gisteren te moe om nog naar Wijnegem te rijden. En jij was buiten westen. Ik ben zeker dat je niet eens gemerkt hebt dat ik naast je lag.’

‘Inderdaad.’

‘Jij hebt erom gevraagd, weet je nog? Er hing wel een heel speciale sfeer in de club, gisteren.’

‘Zeg dat wel.’

Zij nipte in stilte aan haar gloeiende ‘I love New York’-mok, die ze met beide handen vasthield.

‘Ben jij altijd zo zwijgzaam ’s morgens?’

‘Ja.’

‘Begrijpelijk wanneer je alleen woont. Ik ken het probleem. Niemand om de dag mee te beginnen.’

‘Valt nog mee.’

‘Je bent toch niet boos?’

‘Boos? Nee.’

‘Al goed.’

‘Ik heb van die kerel gedroomd.’

‘Welke kerel?’

‘De engerd die in de zaal zat en naar ons keek.’

‘Normaal dat hij naar ons keek. Iedereen keek naar ons. Hoe laat is het?’

‘Halfnegen. Ik moet ervandoor.’

Voor de deur namen zij als een overspelig koppel op het voetpad afscheid van elkaar.

‘Tot zondag, zeker?’

‘Tot zondag.’

Om negen uur stapte Daens zijn bureau binnen. Het was maandag en wat er ook gebeurde, hij begon de week altijd met een onafwendbaar ritueel: de gordijnen openen, de rommel opruimen, de asbakken ledigen, de planten water geven, de facturen sorteren, de afwas doen, de thermoskan met koffie vullen.

Maar zijn kalmte was slechts schijn. Sinds gisteren was hij zozeer verstoord door het ijzingwekkende beeld van D.C., die als een zwarte weduwe in haar web roerloos achter in de danszaal zat, dat hij er zelfs van gedroomd had, hij die zich doorgaans zijn dromen niet herinnerde.

Terwijl hij naar de boodschappen op het antwoordapparaat luisterde – niets bijzonders, op één intrigerende boodschap na: de slotakkoorden van Tsjaikovski's *Zwanenmeer*, een ballet dat hij in april '79 met Bea had gezien – keek hij in gedachten verzonken door het raam naar de miezerigheid van een wereld vol trage treinen, schurftige achtergevels en natte bomen. D.C. had inmiddels waarschijnlijk ook vernomen dat het lijk van Cheratte zijn vader niet was. Maar wat was dan zijn bedoeling geweest? Zijn aanwezigheid in de Paso Doble was duidelijk een signaal. Een sterk maar enigmatisch signaal, dat Daens interpreteerde als een poging om hem de stuipen op het lijf te jagen, een eerste stap in de richting van wat op een uitputtingslag begon te lijken.

Daens had zich niet vergist, want plots zag hij de vijand van achter een plataan tevoorschijn komen en hem met dezelfde ijskoude, onbeweeglijke blik als de dag tevoren aanstaren.

‘Genoeg is genoeg,’ zei hij, *‘let’s do the fandango!’* Hij morste zijn koffie over zijn hemd en liep zijn bureau uit, de trap af, de straat op.

Maar toen hij beneden de voordeur opende, stond D.C. niet meer naast zijn boom. Hij rende naar de andere kant van de straat, liep de berm op, hield zich aan de verroeste omheining vast en keek in het rond. D.C. was wel degelijk spoorloos verdwenen. Het was onbegrijpelijk hoe snel hij zich uit de voeten had gemaakt. Op een lijnbus en drie lome voorbijgangers na was de Cuperusstraat even desolaat als Oost-Berlijn voor de val van de Muur, een jaar geleden.

Terwijl hij de straat weer overstak, merkte Daens links van de deur een grijze plastic vuilniszak die hem, toen hij een uur geleden op kantoor aankwam, niet opgevallen was. Het gebeurde wel vaker dat zijn delicate burens hun huisvuil voor zijn gevel deponeerden, maar ditmaal was de zak groter.

Aan het plastic lint hing een steekkaart waarop met de hand in rode inkt *‘Allwissend bin ich nicht, doch viel ist mir bewust – Johan Wolfgang von Goethe’* stond geschreven. Daens knoopte het lint los. Een walgelijke stank van verdorven vlees greep hem bij de keel: de zak was gevuld met de rottende resten van de zwaan die hij drie nachten geleden in het domein van D.C. had neergeschoten. Plots begreep hij ook de verborgen boodschap die achter *Het Zwanenmeer* op zijn antwoordapparaat schuilde.

Het kreng voor zijn deur was het tastbare bewijs dat D.C. hem ervan verdacht de man te zijn op wie hij zijn honden had losgelaten. Het was echter nog niet evident waarom hij die hele mise-en-scène nodig had en zich zoveel moeite gaf om zich duidelijk te maken. Tenzij hij beslist had Daens’ leven in een ware hel te veranderen.